

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN
ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
HUNGARIAN SCIENCE ABROAD
PRESIDENTIAL COMMITTEE

Tisztelt Olvasóink!

Örömmel szedtük csokorba a Magyar Tudomány Napja alkalmából szervezett külhoni magyar konferenciák, előadások híreit. Mint láthatják, emiatt a megszokottnál terjedelmesebb e havi hírlevelünk.

Az MTA gazdag magyarországi programjában önök is részt vehettek, hiszen bekapcsolódhattak az élő közvetítésekbe. Érdeklődésre számot tartó tudósinterjúkra hívjuk fel a figyelmüket lapszámunkban, s közben szomorúan számolunk be Akadémiánk tudományos veszteségeiről is.

Kocsis Károly elnök

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
 HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

2. oldal

ELISMERÉSEK, DÍJAK

Szlovákia kiemelkedő tudós személyiségének választották **Dusza János** fizikust, a Kassai Műszaki

Egyetem professzorát, az MTA külső tagját.

[Bővebben:](#)

Karikó Katalin biokémikus, a mainzi BioNTech alelnöke, a Pennsylvanai Egyetem docense és három kutatótársa kapta a **William B. Coley-díjat**. A **New York Academy of Medicine díját** is elnyerte.

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

Az MTA Miskolci Területi Bizottsága **Magyar Tudományosság Külföldön Tudományos**

Díját kapta **Kónya Annamária** történész, az Eperjesi Egyetem Magyar Nyelv és Kultúra Intézetének igazgatója.

[Bővebben:](#)

A **Magyar Művészeti Akadémia Építőművészeti díját** kapta **Kovács Kázmér**

építész, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem professzora.

[Bővebben:](#)

A Vajdasági Magyar Tudományos Diákköri Konferencia idei **Kristálygömb Díját**

Vickó Krisztina fogorvosnak, az Újvidéki Egyetem kutatójának ítelték meg.

[Bővebben:](#)

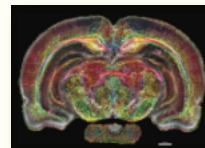
A Physical Chemistry Chemical Physics 2021.

legjobb fizikai-kémiai cikkei közé választotta

azt a tanulmányt, amelynek **Simonová Baranyaiová Tímea**, a Selye János Egyetem tanára az egyik társszerzője.

[Bővebben:](#)

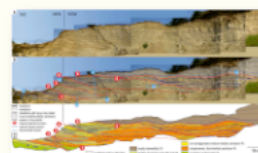
KUTATÁSOK

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem két munkatársa, Ercsey-Ravasz Mária, az MTA köztestületének

külső tagja és Molnár Botond bekapcsolódott abba a nemzetközi kutatásba, melynek keretében azt vizsgálták, hogy **különböző jutalomtípusok az agy jutalmazási rendszerének mely területein kódolják az emlékeket.**

[Bővebben:](#)

A **tavi mélyvízi csatornarendszerek üledékképződési folyamatait és**

fejlődéstörténetét vizsgáló kutatásban vett részt Silye Lóránd, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem geológusa, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

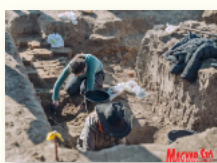
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

3. oldal

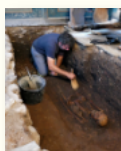
A Nemzeti identitás és Magyarországgal való viszony az erdélyi magyarok körében – 2021 kutatás eredményeiről olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Árpád-kori templom és temető maradványaira bukkantak a régészek a vajdasági **Felsőhegynél**.

[Bővebben:](#)

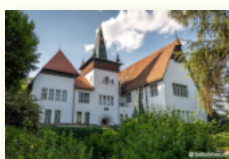
A felvidéki **Borzova** református templomának **régészeti feltárásáról** olvashatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

A **felsőöri református magyarság hagyatékának a megőrzése** érdekében végez kutatást a Felsőöri Református Egyházközség archívumában az Ausztriai Magyar Kutatóintézet.

[Bővebben:](#)

Múzeum.

Székelyföldi közyűjtemények tartalmait **digitalizálja** a budapesti Néprajzi

[Bővebben:](#)

Az európai gyógyszerészet fejlődését meghatározó, a vajdasági Hódságból származó **16. századi füveskönyvet digitalizált** s így kutathatóvá tett az Országos Széchényi Könyvtár.

[Bővebben:](#)

SZERVEZETI HÍREK

25 éves a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola.

[Bővebben:](#)

10 éves a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Fodor István Kutatóközpontja.

[Bővebben:](#)

PUBLIKÁCIÓK

Scientia Kiadó

Megjelentek a Scientia Kiadó új kiadványai:

Csapó János–Albert Csilla: A túlsúly, az elhízás és a táplálkozás kapcsolata.

[Bővebben:](#)

Harangus Katalin: Számítógéppel támogatott oktatás. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelentek az Erdélyi Múzeum Egyesület Kiadójának új kötetei:

Vincze Zoltán –Vincze Z. Zoltán: Roska Márton áldozata.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

4. oldal

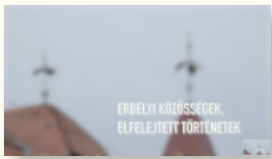
W. Kovács András: Magyar vonatkozású oklevélközlések Romániában. Pótlások és a 2009-2020 között megjelent közlések. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent **Tóth-Glemba Klára Párika**. Közép-bánati gyermekjátékok gyűjteménye című kötete. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

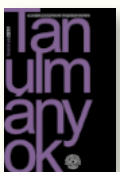
A székely szombatok történetéről nézhetnek meg **filmet** a világhálón.

[Bővebben:](#)

Megjelent és elolvasható a világhálón a **Magyar Tudomány novemberi** tematikus száma Az egyetem feladatáról címmel. Szerkesztette **Kollár László**.

[Bővebben:](#)

Megjelent az Újvidéki Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke **Tanulmányok** folyóiratának idei első száma. Szerkesztette **Toldi Éva**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent a vajdasági **Bácsországi** folyóirat idei **első** száma.

[Bővebben:](#)

Megjelent a székelyföldi **Pro Scientia Ruralis** idei **első**, tematikus száma Covid 19 – Agrárium – Élelmiszergazdaság címmel. Főszerkesztő: **Biró A. Zoltán**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Erdélyi Múzeum** folyóirat idei 3. száma. Szerkesztette **Varga P. Ildikó**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Megjelent az **Acta Materialia Transylvanica**. Anyagtudományi Közlemények idei 2. száma. Szerkesztette **Bitay Enikő**, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

Irodalmi hagyatékok, archívumok címmel jelent meg a kolozsvári **Korunk novemberi** tematikus száma. Szerkesztette **Balázs Imre József**, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

A Revista de Dreptul Familiei című folyóiratban jelent meg **Sztranyiczki Szilárdnak**, a Sapientia egyetem oktatójának az **Apaság a halál után: az in vitro post mortem megtermékenyítési eljárások joghatásai** című tanulmánya.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
 HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

5. oldal

A Folia Linguistica nemzetközi folyóiratban jelent meg – és elolvasható a világhálón – **Farkas Imola-Ágnes Aspectual cognate objects in Hungarian** című tanulmánya. A szerző az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Hegyi Géza történész, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Kutatóintézetének tudományos munkatársa is részt vett a középkori Közép-Európáról szóló francia enciklopédia, a **Démystifier l'Europe centrale. Bohême, Hongrie et Pologne du VIIe au XVIe siècle** elkészítésében. Főszerkesztő: **Marie Madeleine de Cevins**.

[Bővebben:](#)

Interjút olvashatnak el a világhálón **Gombos Zoltán** patológussal, az Egyesült Államok-beli Lafayette General Medical Center kutatójával.

[Bővebben:](#)

Interjút nézhetnek meg a világhálón **Gagy József** társadalomkutatóval, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem professzorával, a KAM–Regionális és Antropológiai Kutatások Központja munkatársával.

[Bővebben:](#)

Interjú jelent meg a magyarországi Figyelő című lapban **Tonk Márton** filozófussal,

a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem rektorával, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának tagjával.

[Bővebben:](#)

Interjút hallgathatnak meg a Sapientia Podcast sorozatban **Barabási Albert-László** hálózatkutató fizikussal, a Northeastern Egyetem kutatóközpont-vezető professzorával, az MTA külső tagjával **A tudományok fejlődésének mechanizmusai** címmel.

[Bővebben:](#)

Elolvashatják a VIII. **Erdélyi Magyar Vendéglátás és Turizmus Konferenciáról** készült **beszámolót** a világhálón.

[Bővebben:](#)

RENDEZVÉNYEK

SZLOVÁKIAI MAGYAR AKADÉMIAI TANÁCS

Október közepén

a felvidéki Újtátrafüreden **A magyar filozófia történetírásának metodológiai és gyakorlati problémái** címmel rendezett konferenciát a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács és a BTK Filozófiai Intézete.

[Bővebben:](#)

Az október közepén a felvidéki Fűrön megtartott **Választások és választók** elnevezésű konferencián előadást tartottak **Lamp Zsuzsanna**

6. oldal

szociológus, **Öllös László** politológus, filozófus, az MTA külső köztestületi tagjai és **Simon Attila** történész, az MTA külső tagja, a Fórum Kisebbségkutató Intézet vezető munkatársai ***A szlovákiai magyarok elvárásai a szlovákiai magyar politikusokkal szemben, Stratégiáink korlátai és Választók és választottak az első Csehszlovák Köztársaság időszakában*** címmel.

[Bővebben:](#)

Október közepén rendezte meg vándorkonferenciáját Kolozsváron a ***Kriszta János Néprajzi Társaság Járvány-lét-helyzetek***.

A Covid-19 világjárvány hatása a minden- napokra és a társadalomkutatásra címmel.

[Bővebben:](#)

Október 18-án Kolozsváron tartott előadást ***Miklós András*** közgazdász, az Egyesült Államok-beli Simon Business School – University of Rochester professzora ***Az árképzés etikája*** címmel.

[Bővebben:](#)

Populizmus a kelet-európai fél-periférián. Szempontok a román anti-korrupciós diskurzus értelmezéséhez címmel tartott előadást október 18-án az Artes Liberales sorozat keretében ***Kiss Tamás*** szociológus, a kolozsvári Nemzeti Kisebbségkutató Intézet kutatója, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi rendek – vármegyék, székelyek és szászok – címerhasználatáról tartott előadást

Madridban október 21-én ***Szekeres Attila István*** heraldikus, az Erdélyi Címer- és Zászlótudományi Egyesület elnöke, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

A minoritás poétikái címmel rendezett online nemzetközi tanácskozást október 21-22-én az Újvidéki Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke.

[Bővebben:](#)

Október 21-22. között a Vámbéry Napok keretében megrendezték Dunaszerdahelyen a ***XIX. Nemzetközi Vámbéry Konferenciát***.

[Bővebben:](#)

A Bostoni Magyar Tudósklubban tartott előadást október 22-én ***Stefkovichs Ádám*** szociológus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanársegédje, a Harvard University Fulbright-ösztöndíjas doktorandusza ***Keverni vagy nem keverni?*** A hibrid adatfelvételekben rejlő lehetőségek politikai témájú kérdőíveken, illetve ***Kolossváry Márton*** kutatóorvos, a Neumann Medical Kft. tudományos igazgatója, a Harvard Medical School MGH posztdoktori kutatója ***Precision***

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

7. oldal

phenotyping of coronary artery disease using imaging címmel.

[Bővebben:](#)

Current Developments in Biomedical and Clinical Sciences címmel.

[Bővebben:](#)

JOG SZAK

New Technologies

in Courts: Advantages and Limits

címmel rendeztek konferenciát

Kolozsváron október 22-én.

[Bővebben:](#)

Október 25-én **szimpóziumot** rendeztek Alsólendván **az első lendvai olvasóköri megalapításának 150.**

évfordulója alkalmából.

[Bővebben:](#)

Kutatásszemléleti kérdésvetések a romániai magyar néprajzkutatásban

címmel rendeztek tudománytörténeti konferenciát Kolozsváron október 22-én.

[Bővebben:](#)

Október 26-án a Virtuális Bolyai Egyetem keretében tartott előadást **Barna Gergely** szociológus, az Erdélystat vezető munkatársa

Népszámlálás 2022. Lehetőségek és veszélyek, kritikus pontok címmel.

[Bővebben:](#)

Pálffy Mór nyomdokain címmel rendeztek konferenciát október 23-án szülőfalujában, az erdélyi Bágyonban a geológus

akadémikus születésének 150. évfordulója alkalmából.

[Bővebben:](#)

Október 27-én Zilahon 18. alkalommal rendezték meg a **Szilágyság-kutatás napját.**

[Bővebben:](#)

Mecénás nők a korai újkorban címmel rendezett konferenciát Németújváron a Bécsi Egyetem, annak

finnugor tanszéke, az ELTE Történeti Intézete és a Nők Történetének Kutatóközpontja.

[Bővebben:](#)

Október 27-28-án **II. Rákóczi Ferenc 115 éve Kassán** címmel

nemzetközi konferenciát rendeztek a város Kelet-szlovákiai Múzeumában.

[Bővebben:](#)

Az Egyetemi Esték keretében **A francia-német tandem és az európai integráció** címmel

tartott előadást Kolozsváron október 28-án **Zachar Péter** történész, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem tanszékvezető docense, dékánhelyettes.

[Bővebben:](#)

Október 24-29. között tartották meg Sarasotában az **Amerikai Magyar Országos Társaság** évi rendes, sorrendben 52. konferenciáját

8. oldal

November 3-án **programsorozat** indult Szabadkán a **150 éves szabadkai magyar nyelvű tanítóképzés** és az Újvidéki Egyetem Magyar Nyelvű Tanítóképző Kara fennállásának 15. évfordulója alkalmából.

[Bővebben:](#)

A Josip Juraj Strossmayer Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén a **horvátországi magyar nyelvhasználatról**, valamint a **horvátországi magyar irodalomról** tartott **előadásokkal** ünnepelték meg a Magyar Tudomány Napját november 3-án.

[Bővebben:](#)

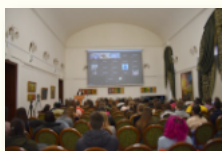
Nyelvi határtalanítás és szónemesítés címmel rendeztek fordítástudományi konferenciát Szabadkán november 4-én a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából.

[Bővebben:](#)

A júniusban megrendezett első alkalom után november 4-étől folytatódott az **Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Egyesület** online **Firka-műhely** sorozata, amely természettudományos előadásokat tartalmaz.

[Bővebben:](#)

A határ mint konvergáló és divergáló tényező a nyelvben elnevezéssel rendezték meg november

4-5-én Beregszászban, illetve online módon a **21. Élőnyelvi Konferenciát**, amelyen előadást tartott **Kocsis Károly** geográfus akadémikus, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke is **Nyelv- és államhatár viszonya a Kárpát-medencében az elmúlt évszázad során** címmel.

[Bővebben:](#)

Az Újvidéki Egyetem **szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kara** november 4-6.

között online nemzetközi tudományos konferenciát rendezett **Fenntartható örökség** címmel.

[Bővebben:](#)

November 5-én rendezte meg a **IX. Interdiszciplináris párbeszéd** című konferenciát a Bolyai Társaság, az MTA Kolozsvári Akadémiai Bizottsága és a Babeş–Bolyai Tudományegyetem, amelynek témája idén: **Környezet és háttér**.

[Bővebben:](#)

100 év Burgenland – egy kritikus pillantás a jövőbe címmel rendeztek szimpózi-umot Bécsben november 5-én, melyen előadást tartott **Baumgartner Gerhard** magyar származású burgenlandi történész, Az Osztrák Ellenállás Dokumentációs Levéltárának vezetője.

[Bővebben:](#)

Az érem két oldala – Elmélet és gyakorlat a misszióban, diakóniában és szociális munkában címmel rendeztek nemzetközi workshopot a Selye János Egyetemen november 5-én.

[Bővebben:](#)

November 7-én Bécsben tartott előadást **Takács László** irodalomtörténész, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanszékvezető docense **A regényírás kulisszatitkai – Kosztolányi Dezső: Nero, a véres költő** címmel.

[Bővebben:](#)

November 9-én **szakmai kerekasztal-beszélgetést** rendeztek **Trianonról** Beregszászban, amelyen az MTA Trianon 100 Kutatócsoport három történésze, **Ablonczy Balázs**, **Romsics Gergely** és **Zahorán Csaba** tartott előadást.

[Bővebben:](#)

A nyelvtudományok és az élhető jövő – László Bulcsú professzor tudományos eredményei címmel rendezte meg tudomány napi ülését november 10-én a Horvátországi Magyar Tudományos és Művészeti Társaság Zágrábban.

[Bővebben:](#)

November 11-12. között rendezte meg az **MTA Kézirati Bizottsága a Magyar Tudomány Ünnepe konferenciát**, amelyen előadást tartott **Kocsis Károly** geográfus akadémikus, az EKHL CsFK Földrajztudományi Intézetének igazgatója **A Kárpát-medence társadalmának jelen térszerkezete** címmel.

[Bővebben:](#)

A hittan tanításának szerepe és gyakorlata a Kárpát-medencében címmel rendezték meg a VI. Kárpát-medencei nemzetközi tudományos konferenciát Révkomáromban november 12-én.

[Bővebben:](#)

November 12-én **Mindset-konferenciát** rendeztek Kézirati Bizottságon, illetve online módon **EU-s hatáskörök – jogi vergődések a korlátok és a lehetőségek között** címmel.

[Bővebben:](#)

November 12-én rendezték meg a **Magyar Tudomány Ünnepe a Partiumban** elnevezésű rendezvényt Nagyváradon.

[Bővebben:](#)

November 12-14. között online formában rendezte meg az Erdélyi Múzeum-Egyesület a **12. Matematika és Informatika Alkalmazásokkal Konferenciát**.

[Bővebben:](#)

A TUDOMÁNY SZOLGÁLATÁBAN

Silling István vajdasági nyelvésznek, néprajzkutatónak, az Újvidéki Egyetem professzorának, az MTA külső köztestületi tagjának **életművét** mutatták be októberben Zomborban.

[Bővebben:](#)

91 éves korában **elhunyt Vánky Kálmán Géza**, orvos–biológus, üszög-gomba-kutató, a Tübingeni Egyetem nyugalmazott professzora, az MTA tiszteleti tagja. A róla készült tudósportrékat a 2014. márciusi lapszámban olvashatják el.

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

88 éves korában **meghalt** a magyar származású **Shaul Shaked**, az iranisztika, illetve a perzsa zsidó nyelv és kultúra nemzetközi híró kutatója, a Héber Egyetem emeritus professzora, az Izraeli Tudományos Akadémia rendes és az MTA külső tagja. A róla készült tudósportrékat a 2019. januári lapszámban olvashatják el.

[Bővebben:](#)

[Bővebben:](#)

87 éves korában **elhunyt Csíkszentmihályi Mihály** magyar–amerikai pszichológus, a kaliforniai Claremont Graduate University professzora, az MTA külső tagja.

[Bővebben:](#)

78 éves korában **meghalt Bartók Katalin** biológus, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem nyugalmazott docense.

[Bővebben:](#)

63 éves korában **elhunyt Burány Nándor** villamos-mérnök, a Szabadkai Műszaki Szakfőiskola tanára, a Duna-újvárosi Főiskola korábbi docense, az MTA köztestületének külső tagja.

[Bővebben:](#)

Kétnapos rendezvényen **emlékeztek** meg szülőfalujában, Kibédén és Marosvásárhelyen **Mátyus István** orvosprofesszor-polihisztorról.

[Bővebben:](#)

ÉVFORDULÓK, TUDOMÁNYTÖRTÉNET

415 éve született Pozsonyban **Lippay János teológus, botanikus** professzor, a nagyszombati egyetem helyettes rektora.

[Bővebben:](#)

Az erdélyi Désen született 170 évvel ezelőtt **Ilosvay Lajos kémikus** professzor, a Műegyetem rektora, akadémikus, az MTA másodelnöke.

[Bővebben:](#)

160 évvel ezelőtt született Kassán **Klupathy Jenő fizikus**, a Budapesti Tudományegyetem igazgató professzora, akadémikus.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

11. oldal

Az erdélyi Bágyonban született kerek 150 éve **Pálffy Móric geológus**, a Földtani Intézet igazgatója, akadémikus.

[Bővebben:](#)

Kézdivásárhelyen született 135 évvel ezelőtt **Bányai János geológus**, a bukaresti Földtani Intézet kutatója, főiskolai tanár.

[Bővebben:](#)

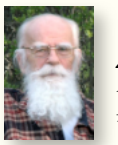
A felvidéki Körmöcbányán született 120 esztendeje **Putnoky Gyula orvos, patológus**, a kolozsvári, majd a marosvásárhelyi kórbonctani intézet igazgatója, később a budapesti Orvostovábbképző Intézet professzora.

[Bővebben:](#)

105 évvel ezelőtt született **Vázsonyi Endre (Weiszfeld, Andrew) magyar származású amerikai matematikus**, a San Francisco-i Egyetem professor emeritusa.

[Bővebben:](#)

Szintén 105 éve született **Dienes Zoltán Pál matematikus** professor, a Sherbrooke Egyetem Pszichomatematikai Intézetének igazgatója.

[Bővebben:](#)

FELHÍVÁSOK

A **Magyar Tudomány Napja Erdélyben 2021** rendezvény-sorozat programjáról tájékozódhatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

A **Magyar Tudomány Napja kárpátaljai rendezvényeiről** tájékozódhatnak a világhálón.

[Bővebben:](#)

Kutatás és tervezés a határon túli magyar nyelvi kutatóhálózat (Termini) két évtizedes gyakorlatában címmel rendez online ünnepi konferenciát november 18-án a Termini Magyar Nyelvi Kutatóhálózat, amelyhez csatlakozni lehet.

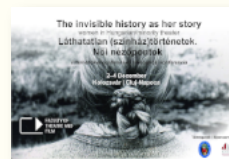
[Bővebben:](#)

Tanulmányokat vár Erdély és a tágabb régió országainak, térségeinek társadalmi, gazdasági, regionális és politikai jelenségeiről az **Erdélyi Társadalom** című folyóirat a 2021/2. számába.

A jelentkezési határidő: november 30.,
a beadási határidő: december 15.

[Bővebben:](#)

The Invisible History as Her Story | Láthatatlan (színház)történetek. Női nézőpontok címmel

szervez nemzetközi konferenciát Kolozsváron és online módon a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Magyar Színházi Intézete december 2-4. között.

[Bővebben:](#)

Nyom-követés címmel irodalomtudományi műhelykonferenciát szerveznek december 11-én a vajdasági Palicson vagy online módon.

A jelentkezési határidő: november 30.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

12. oldal

Az **Amerikai Magyar Tanárok Szövetsége** a 2022. évi rendes konferenciáját április 7-9. között a Connecticut Állambeli Hamdenben tartja **Hungarian Studies in the Covid-19 World** címmel.

A jelentkezési határidő: január 10.

[Bővebben:](#)

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

13. oldal

Az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottság hírlevele

2021/11. szám

Felelős kiadó: Kocsis Károly elnök

Szerkesztő: Kálóczy Katalin

1112 Budapest, Budaörsi út 45.

mtkhirlevel@titkarsag.mta.hu

A hírlevél korábbi számai megtekinthetők
[az MTA honlapján.](#)

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

Somogyi Árpád

(Környe, 1937. augusztus 27.)

a Magyar Tudományos Akadémia
külső tagja

Árpád Somogyi was born in Környe on 27 August 1937. He received his diploma as Doctor Medical Veterinary, at the University of Veterinary Medicine, Budapest in 1959. In 1959–1963 he was head of the Laboratory of Microbiology of the Governmental Food Hygiene Control Service in Pápa. In 1963 he left Hungary and became research associate at the department of bacteriology and histology of the Federal Institute of Meat Research, Kulmbach, Germany. In 1965–1966 he was senior lecturer at the Institute of Food Science and Hygiene of the Veterinary College, Hannover, Germany, where he met professor Hans Selye, who invited him to Canada. In 1966–1970 he was postgraduate research assistant at the Institute of Medicine and Experimental Surgery of the University of Montreal,

Somogyi Árpád Környén született 1937. augusztus 27-én. 1959-ben a budapesti Állatorvostudományi Egyetemen szerzett állatorvosi diplomát. 1959–1963-ban a pápai Húsipari Állatorvosi Ellenőrző Szolgálat Mikrobiológiai Laboratóriumának vezetője volt. 1963-ban elhagyta Magyarországot. Németországban, Kulmbachban a Szövetségi Húskutató Intézet Bakteriológiai és Hisztológiai Osztályán kezdett el dolgozni, majd a hannoveri Állatorvostudományi Főiskola Élelmiszertudományi Intézetének tudományos munkatársa lett. Itt találkozott Selye Jánossal, aki meghívta Kanadába. 1966-tól 1970-ig posztgraduális kutatóként dolgozott Selye professzor mellett a Montreáli Egyetem Orvostudományi Karán, az Orvostudományi és Kísérleti Sebészeti Intézetben, ahol 1970-ben PhD-

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG

HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

15. oldal

Faculty Medicine, where he received his PhD in medicine and experimental surgery in 1970. Having worked with professor Selye for four years he left and became postdoctoral fellow at the Department of Biochemistry and Drug Metabolism of the Hoffmann–La Roche, Inc., Nutley, New Jersey (1970–1972.). In 1973–1974 he was associate professor, later professor at the Eppley Institute for Research in Cancer, at the University of Nebraska Medical Center, Omaha. In 1974 he returned to Europe and up to 1987 he was director and professor of the Department of Drugs, Animal Nutrition and Residue Research of the Federal Institute of Health, Berlin. In 1987–1994 he was director and professor of the Max von Pettenkofer Institute, then in 1994–1998 director and professor of the Federal Institute for Health Protection Consumers and Veterinary Medicine. In 1998 he was founder and later head of the Unit Evaluation of Health Risks of the European Commission in Brussels. In this regards, he was initiator of the establishment of European Food Safety Authority (EFSA). He is member of the Board of Directors of the International Life Sciences Institute Europe. He retired in 2002.

For decades, Professor Somogyi has been member of many national (US-FDA, US-EPA, NCI, INRA) and international establishments (WHO, FAO, OECD), associations and foundations.

His main fields of research are chemical carcinogenesis, pharmacology, toxicology, metabolism of xenobiotics, human safety evaluation of processes, products and chemicals. He is the author/co-author of more than 60 publications.

fokozatot szerzett. A Selye professzorral töltött négy év után 1970–72-ben posztgraduális kutatóként dolgozott a Hoffmann–La Roche Intézet Biokémiai és Gyógyszeranyagcsere Osztályán (Nutley, New Jersey). 1973–74-ben docens, majd professzor volt a Nebraskai Egyetem Orvostudományi Karán az Eppley Rákkutatási Központban. 1974-ben visszatért Európába, 1987-ig a berlini Szövetségi Egészségügyi Hivatal (BGA) Állatgyógyászati, Takarmányozási és Maradékanyagok Intézetének igazgató professzora volt. 1987–1994-ben a BGA Max von Pettenkofer Intézetének igazgató-professzora volt, majd jogutódjának, a Szövetségi Egészségügyi Fogyasztóvédelmi és Allategészségügyi Intézetnek (Bundesinstitut für gesundheitlichen Verbraucherschutz und Veterinärmedizin – BgVV) az alapító főigazgatója lett. 1998-ban alapítója, majd – 2002-ben történt nyugdíjba vonulásáig – vezetője volt az Európai Bizottság Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Főigazgatóságán az Egészségügyi Kockázatok Felmérése Osztályának. Tagja az Európai Élettudományi Intézet igazgatótanácsának.

Somogyi professzor évtizedeken át számos országos (US-FDA, US-EPA, NCI, INRA) és nemzetközi intézmény (WHO, FAO, OECD), társaság és alapítvány munkájában vett részt.

Fő kutatási területei a farmakológia–toxikológia, a rákkutatás, valamint az egészségvédelmi és élelmiszerbiztonsági kockázatbecslés. Több mint 60 tudományos publikáció szerzője/társszerzője.

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

16. oldal

Prof. Árpád Somogyi (Berlin, Germany/ Brussels, Belgium), Sándor Szabó (Irvine, CA, USA) and Yvette Tache (Los Angeles, CA, USA) are the last three of the 40 PhD students mentored by Hans Selye, the 'father of biological stress'. In 2013 they initiated a series of symposia and conferences on the origins and modern developments in the stress response. The first Summer School on Stress was held in 2013 at the Hungarian Academy of Sciences in Budapest, Hungary. In addition to the summer school series he lectured several times on Hans Selye. He attended the Selye exhibition in the Semmelweis Medical History Museum in 2016. (In 2017 a similar exhibition was held at the Selye János University in Komarno.) He is member of the American Association for Cancer Research, the American Society for Pharmacology and Experimental Therapeutics, the German Society for Experimental and Clinical Pharmacology and Toxicology, the German Veterinary Medicine Society, the Gesellschaft für Natur- und Heilkunde, the Royal National Academy Veterinary Sciences (Spain). He is member of the Friends of Hungary Foundation. In 1992 he became Doctor Medicinae Veterinariae Honoris Causa (Budapest), and in 2001 Doctor Honoris Causa Universitatis Kaposvarensis (Kaposvár). In 2009 he was Hans Selye Visiting Professor, at the University of California (USA). In 1989 he was awarded the Magyary-Kossa Gyula Medal, in 1994 he received the Honorary Diploma of the American Veterinary Epidemiology Society (USA), in 2009 the Philippe Shubik Distinguished Scientist Award (USA), and the

Selye János professzor 40 doktorandusza közül az utolsó három – Somogyi Árpád (Berlin, Brüsszel), Szabó Sándor (Irvine, Kalifornia) és Yvette Tache (Los Angeles) 2013-ban indította el a Stressz Nyári Egyetemet, amelynek keretében szimpóziumokon és konferenciákon foglalkoznak a stressz eredetével és fejleményeivel. Az elsőt, a Selye Szimpóziumot 2013-ban tartották a Magyar Tudományos Akadémián. Somogyi professzor ezen kívül is számos előadást tartott Selye Jánosról. 2016-ban részt vett a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum Selye-kiállításán (2015-16, Az izgalom-biológiája – Selye-János és a stresszelmélet dimenziói. Hasonló kiállítást rendeztek 2017-ben a komáromi Selye János Egyetemen.) Tagja az Amerikai Rákkutatási Társaságnak, az Amerikai Farmakológiai és Kísérleti Terápiás Társaságnak, a Német Klinikai Farmakológiai és Toxikológiai Társaságnak, a Német Állatorvostudományi Társaságnak, a Gesellschaft für Natur- und Heilkunde Társaságnak, a spanyol Királyi Állatorvostudományi Akadémiának (Real Academia de Ciencias Veterinarias de España). Tagja a Magyarország Barátai Alapítványnak. 1992-ben Doctor Medicinae Veterinariae Honoris Causa (Budapest), 2001-ben Doctor Honoris Causa Universitatis Kaposvarensis (Kaposvár) címet kapott. 2009-ben Selye János vendégprofesszor volt a Kaliforniai Egyetemen. 1989-ben Magyary-Kossa Gyula emlékérmét kapott, 1994-ben megkapta az Amerikai Állatorvosi Epidemiológiai Társaság díszoklevelét. 2009-ben

KÜLHONI MAGYAR TUDÓSPORTRÉK

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA MAGYAR TUDOMÁNYOSSÁG KÜLFÖLDÖN ELNÖKI BIZOTTSÁG
HUNGARIAN ACADEMY OF SCIENCES HUNGARIAN SCIENCE ABROAD PRESIDENTIAL COMMITTEE

17. oldal

Bundesverdienstkreuz (Germany). In 2017 he was the recipient of the Tatay Zoltán Medal and he was awarded the Hungarian Order of Merit.

In 2001 he was elected external member of the Hungarian Academy of Sciences in the Section of Agricultural Sciences.

kitüntették a Philippe Shubik Distinguehd Scientist Award-dal (USA) és a Bundesverdienstkreuz – Német Szövetségi Érdemkereszttel. 2017-ben Tatay Zoltán-émlékérmét kapott, és Berlinben átvette a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjét.

2001-ben a Magyar Tudományos Akadémia külső tagjává választották az Agrártudományok Osztályában.

Contact

Tel.: 49 160 95383470

36 70 5171954

E-mail: arpad_somogyi@yahoo.co.uk

Kapcsolat

Tel.: 49 160 95383470

36 70 5171954

E-mail: arpad_somogyi@yahoo.co.uk